

Shema za ocjenjivanje testa na maturalnom ispitu iz Crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti, januar 2019.

1. Zaokružen broj 3: *reportaže* – **1 bod**
2. Zaokružen broj 2: *Katastrofalni požar 1917. godine koji je srušio stare kuće i jevrejsku četvrt.* – **1 bod**
3. Zaokružen broj 2: *Kasander* – **1 bod**
4. Učenik/učenica* dobija **1 bod** za odgovor: *Zato što je po njoj grad dobio ime (i drugi tačni odgovori)*
5. A) Zaokružen broj 4: *vizantijskog perioda* – **1 bod**
 B) Učenik dobija **1 bod** za odgovor: *Bijela kula je najpoznatiji dio grada, a originalno je izgrađena kao dio gradskih zidina. U Gornjem gradu, sem drvenih kuća iz otomanskog razdoblja i ostataka gradskih zidina iz vizantijskog razdoblja, nalazi se Aristotelov trg, najvažniji gradski trg. (i drugi tačni odgovori)*
6. A) Učenik dobija **1 bod** za odgovor: *Turistima /Onima koji žele da posjete Bar*
 B) Učenik dobija **1 bod** za odgovor: *Autor teksta je Turistička organizacija Bara/ Turistička organizacija Bara svim posjetiocima želi dobrodošlicu/ Morski, jezerski i planinski predjeli čine triptih jedinstvene zanimljivosti i koji zadovoljava i najprobirljivije turističke ukuse./ Nacionalni park Skadarsko jezero s jedinstvenim biljnim i životinjskim svijetom i očaravajućim arhipelagom nudi nezaboravno turističko iskustvo.*
7. Učenik dobija **1 bod** za odgovor: *publicističkim /novinarskim*
8. A) Učenik dobija **1 bod** za odgovor: *Tekstu 1*
 B) Učenik dobija **1 bod** za odgovor: *U prvom i u posljednjem pasusu pominje se moderan izgled grada, opisuju se njegove ulice, diskoteke, kafei, noćni život... Takođe se govori o istoriji grada, počev od 315. godine prije nove ere kada je grad osnovan, pa do naših dana (i slični odgovori)*
9. Učenik dobija **1 bod** za potpuno tačan odgovor:

PODATAK SE ODNOSI I NA SOLUN I NA BAR	DA	NE
Turistički gradovi i velike luke	DA	NE
Veliki rimski trgovi pretvoreni u pozornice	DA	NE
Brojni spomenici rimske, otomanske i pravoslavne kulture	DA	NE
U zaleđu grada nalaze se visoki planinski grebeni	DA	NE
Ekološki centri u kojim se nalaze čuveni nacionalni parkovi	DA	NE
Ime je dobio po osnivaču grada	DA	NE

*U daljem tekstu učenik

10. Učenik dobija **1 bod** ako napiše *Tekst 1*, a takođe dobija 1 bod ako napiše *Tekst 2*. Važno je saopštiti odgovarajuće argumente za svoj stav. Ako napiše samo broj teksta, bez argumenata, ne dobija bod.

11. Učenik dobija **1 bod** ako napiše: ispod (*i drugi tačni odgovori*)

12. A) Zaokružen broj 2: *Morski, jezerski i planinski predjeli čine triptih jedinstvene zanimljivosti i koji zadovoljava i najprobirljivije turističke ukuse.* – **1 bod**

B) Učenik dobija **1 bod** za odgovor: Složena rečenica ima više predikata. /Prva i treća rečenica imaju po jedan predikat, druga rečenica ima dva predikata, zato je složena. (*i drugi tačni odgovori*)

13. Učenik dobija **1 bod** za tri ili četiri tačna odgovora:

Iznenadiće   predikat

vas   objekat

ljepota   subjekat

Bara   atribut

14. Učenik dobija **1 bod** za odgovor: *jedinstvenog biljnog i životinjskog svijeta i očaravajućeg arhipelaga*

15. A) Učenik dobija **1 bod** ako napiše: *vam*

B) Učenik dobija **1 bod** ako napiše: *vi*

16. A) Zaokružen broj 1: *ispričati* – **1 bod**

B) Učenik dobija **1 bod** za četiri ili pet tačnih odgovora: *otpjevati, odšetati, odstraniti, otčepiti, otključati*

17. Učenik dobija **1 bod** za potpuno tačan odgovor:

CANU

itd.

i dr.

god. / g.

18. A) Zaokružen broj 1: *Solun je bio jedno od najvažnijih trgovačkih središta u Vizantiji.* – **1 bod**

B) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao: U prvoj rečenici upotrijebljen je imenski predikat, a u ostalim glagolski (*i drugi tačni odgovori*)

19. A) Zaokružen broj 1: *katren* – **1 bod**

B) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao: ukrštene/ unakrsne

20. Učenik dobija **1 bod** ako je prepisao: *Neka Tvoja sen i eho budu sve što seća.*

21. A) Zaokružen broj 3: apostrofa – 1 bod

B) Učenik dobija **1 bod** ako je napisao: Njome pjesnik naglašava lirsku sugestivnost, odnosno obraća se ženi koja postoji samo u njegovim snovima *i slični odgovori*

22. Učenik dobija 2 boda za potpuno razumijevanje: Fizičkog opisa nema jer pjesnik sanja o savršenoj ženi i ljubavi prema njoj, što i sam priznaje na kraju pjesme: „Sve što ljubimo stvorili smo sami“, i slični odgovori koji upućuju na san o savršenoj ženi i ženi koja postoji samo u pjesnikovim mislima.

Učenik dobija **1 bod** za doslovno razumijevanje i prepisivanje stiha ili riječi: nedostižna, nema, daleka, sa sunčanim plaštom...

23. Učenik dobija 2 boda za potpuno razumijevanje i za potpun i stilski sređen odgovor: Od sadašnjeg vremena i direktnog obraćanja u drugoj strofi pjesnik prelazi u prošlost gdje upotrebom pluskvamperfekta i perfekta priznaje da takva žena postoji samo u njegovim mislima, da je priviđenje i da ne postoji niti je postojala. *(i drugi tačni odgovori)*

Učenik dobija **1 bod** za doslovno razumijevanje i konstataciju da pjesnik kaže da takva žena ne postoji niti je postojala

24. Učenik dobija 1 bod za potpuno tačan odgovor:

Književni rod: epika / epska poezija

Književna vrsta: *roman*

25. Ukupno 2 boda – Učenik zaokružio N i dao potpun i stilski sređen odgovor u kojem upoređuje pasuse: u prvom pasusu govori o ržavskom mostu koji je drven, „bez lepote, bez istorije“, a most u drugom pasusu je kameni most, dugačak, širok, a na srednjem stubu su ozidani ispusti. *(i slični odgovori)*

Ukoliko učenik samo kaže da je to kameni most na Drini **1 bod**.

26. Ukupno 2 boda - Učenik dobija **1 bod** ako je napisao: Na početku djela ukazati čitaocu na značaj kamenog mosta na Drini na kojem se dešavaju svi značajniji događaji u kasabi./Samo jedna ćuprija i samo jedna rijeka važni su za kasabu i njene stanovnike – a to je kameni most na Drini./ Odmah čitaocu skrenuti pažnju da most na Drini ne služi samo za prelaz preko rijeke, već da će imati mnogo značajniju ulogu. *(i slični odgovori)*

Za potpun i stilski sređen odgovor – **2 boda**

27. Učenik dobija **1 bod** za tri ili četiri tačna odgovora:

LIK	KNJIŽEVNO DJELO
Haim	<i>Prokleta avlija</i>
Kreont	<i>Antigona</i>
Merso	<i>Stranac</i>
Knez Rogan	<i>Gorski vijenac</i>

28. Učenik dobija **1 bod** ako je prepisao: *socijalna motivacija*

29. Ukupno **3 boda** – učenik dobija po 1 bod ukoliko tačno napiše naziv djela, njegovog autora i ime lika koji izgovara citirane stihove:

Djelo: *Gorski vijenac (1 bod)*

Autor: *Petar II Petrović Njegoš / Njegoš (1 bod)*

Lik: *Iguman Stefan (1 bod)*

30. Shema za bodovanje eseja: „Na svet dolazimo samo jednom“

1. zahtjev	<p>Učenik pozivajući se na tekst objašnjava da je ljudski život tragičan jer je čovjek osuđen na smrt čim se rodi i svjestan je te činjenice. <i>(i drugi tačni odgovori) (1 bod)</i></p> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 2 boda</p>
2. zahtjev	<p>Učenik objašnjava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da otac osjeća krivicu zato što je sinu zajedno s njegovom majkom poklonio život, a na taj način i neminovnost umiranja. <i>(i drugi tačni odgovori) (1 bod)</i> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Učenik objašnjava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da otac najveću svoju grešku vidi u činjenici da je zavolio Djevojku s pomorandžama, da je dozvolio da ga ljubav ponese i da dobije dijete koje je stavio pred dilemu koju i sam ima. <i>(i drugi tačni odgovori) (1 bod)</i> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 4 boda</p>
3. zahtjev	<p>Učenik objašnjava da upravo birajući život, sin uspostavlja ravnotežu između života i smrti i da ukoliko sin smatra da život i pored neumitne smrti vrijedi, očev život nije bio uzaludan, vrijedjelo je da se rodi, poživi, makar nakratko <i>(i drugi tačni odgovori) (1 bod)</i></p>

	<p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Učenik saopštava da dječak na očevo pitanje odgovara posredno upravo svojim izborom i “načinom na koji će živjeti ovaj život”. <i>(i drugi tačni odgovori) (1 bod)</i></p> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 4 boda</p>
4. zahtjev	<p>Učenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - navodi djelo <i>Ep o Gilgamešu</i>. (1 bod) - objašnjava da Gilgameš traga za besmrtnošću i teško se miri sa smrću svog prijatelja <i>(i drugi tačni odgovori) (1 bod)</i> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 3 boda</p>
5. zahtjev	<p>Učenik :</p> <ul style="list-style-type: none"> - može da se poziva na tekst i saopšti da je otac sigurno bio poražen i očajan, ali njegovo pismo ukazuje da je imao i nadu i želju da se život nastavi, čak i ako ga neće on živjeti. U protivnom ne bi ni pisao sinu pismo. <i>(i drugi tačni odgovori) (1 bod)</i> <p><i>ILI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - može da saopšti sopstveni stav o ovom problemu: da li bi se on odrekao učešća u velikoj bajci – životu i pored neminovne smrti. <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 2 boda</p>

Jezik i forma teksta

Leksika	Jezička pravilnost	Koherentnost	Grafička forma teksta
<p>originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje, stilski sređenost rečenica</p> <p>3 boda</p> <p>originalnost</p>	<p>poštovanje gramatičke norme (pravilna upotreba padeža, kongruencije, pravilno pisanje aorista pomoćnog glagola <i>biti...</i>)</p> <p>2 boda</p> <p>poštovanje pravopisne norme (pravilno pisanje velikog početnog slova, pravilna upotreba interpunkcije, primjena znanja o glasovnim promjenama, dosljedna primjena jednog izgovora – ijekavskog ili ekavskog)</p>	<p>dobra povezanost na nivou teksta i pasusa</p> <p>1 bod</p>	<p>Prilagođavanje ukupne organizacije i grafičke forme teksta njegovoj logičnoj strukturi (jasno razdvaja uvod, razradu, zaključak; unutar razrade odvaja pasuse)</p> <p>2 boda</p>

Leksika	Jezička pravilnost	Koherentnost	Grafička forma teksta
(interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje uz minimalne greške 2 boda	2 boda Ukupno 4 boda		
ponavljanje riječi i izraza, dvosmislenost, ograničena upotreba riječi sa vrlo čestim greškama, stilsko nesređenost rečenice 1 bod	poštovanje gramatičke norme uz manje greške (npr. konstrukcije <i>u vezi sa, s obzirom na to</i> , upotreba prijedloga <i>radi</i> i <i>zbog...</i>) 1 bod poštovanje pravopisne norme uz manje greške (npr. upotreba interpunkcijskih i pravopisnih znakova, rastavljanje riječi na kraju reda, pogrešno pisanje stranih riječi...) 1 bod Ukupno 2 boda		jasno razdvaja uvod, razradu i zaključak, ali ne odvaja pasuse unutar razrade 1 bod

Shema za bodovanje eseja: Putovanja šire vidike i obogaćuju dušu

1. zahtjev	Učenik obrazlaže svoj odgovor o putovanjima. (1 bod) <i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i> Ukupno 2 boda
2. zahtjev	Učenik nabraja i obrazlaže šta ljude navodi na putovanja (želja za upoznavanjem novih sredina, kultura, ljudi; zasićenje od svakodnevnih obaveza; hobi; avanturizam; traženje duhovnog mira...) Za svako nabranje motivacije po 1 bod . Za svako obrazloženje po 1 bod .

	Ukupno 6 bodova
3. zahtjev	<p>Učenik ističe mjesto u Crnoj Gori koje bi preporučio turistima da posjete i objašnjava zašto se opredijelio baš za to mjesto. (1 bod)</p> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 2 boda</p>
4. zahtjev	<p>Učenik saopštava svoj stav o tome da li putovanja mogu da promijene pogled na život, ljude, okolinu... (1 bod)</p> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 2 boda</p>
5. zahtjev	<p>Učenik saopštava naziv mjesta koja bi želio da posjeti ... (1 bod)</p> <p>Učenik saopštava razloge zbog kojih bi želio da posjeti neko mjesto /neka mjesta. (1 bod)</p> <p><i>Za potpun i stilski sređen odgovor 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 3 boda</p>

Jezik i forma teksta

Leksika	Jezička pravilnost	Koherentnost	Grafička forma teksta
<p>originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje, stilski sređenost rečenica</p> <p>3 boda</p> <p>originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje uz minimalne greške</p>	<p>poštovanje gramatičke norme (pravilna upotreba padeža, kongruencije, pravilno pisanje aorista pomoćnog glagola <i>biti</i>)</p> <p>2 boda</p> <p>poštovanje pravopisne norme (pravilno pisanje velikog početnog slova, pravilna upotreba interpunkcije, primjena znanja o glasovnim promjenama, dosljedna primjena jednog izgovora – ijekavskog ili ekavskog)</p> <p>2 boda</p> <p>Ukupno 4 boda</p>	<p>dobra povezanost na nivou teksta i pasusa</p> <p>1 bod</p>	<p>Prilagođavanje ukupne organizacije i grafičke forme teksta njegovoj logičnoj strukturi (jasno razdvaja uvod, razradu, zaključak; unutar razrade odvajanje pasuse)</p> <p>2 boda</p>

Leksika	Jezička pravilnost	Koherentnost	Grafička forma teksta
2 boda			
Ponavljanje riječi i izraza, dvosmi-slenost, ograničena upotreba riječi sa vrlo čestim greškama, stilska nesređenost rečenice 1 bod	poštovanje gramatičke norme uz manje greške (npr. konstrukcije <i>u vezi sa, s obzirom na to</i> , upotreba prijedloga <i>radi</i> i <i>zbog...</i>) 1 bod poštovanje pravopisne norme uz manje greške (npr. upotreba interpunkcijskih i pravopisnih znakova, rastavljanje riječi na kraju reda, pogrešno pisanje stranih riječi...) 1 bod Ukupno 2 boda		jasno razdvaja uvod, razradu i zaključak, ali ne odvaja pasuse unutar razrade 1 bod